

A. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Η ώρα των Zoomers

Το παρακάτω απόσπασμα αποτελεί διασκευή του άρθρου της Κορίνας Σαμάρκου που δημοσιεύθηκε στην Καθημερινή στις 18/10/2021.

Υπήρχε ζωή και πριν από το Google; Για την Generation Z, πάντως, όχι. Τους λένε Zoomers, γενιά του Tik Tok¹ ή και παιδιά του κορωνοϊού και είναι όσοι γεννήθηκαν από το 1996 έως το 2016. Για την ακρίβεια, λοιπόν, οι μεγαλύτεροι από αυτούς ήταν μόλις δύο ετών, όταν ο Λάρι Πέιτζ και ο Σεργκέι Μπριν ίδρυσαν την Google σε ένα γκαράζ του Μένλο Παρκ στην Καλιφόρνια. Γι' αυτό και οι Zoomers είναι γέννημα-θρέμμα του διαδικτύου, «ψηφιακοί ιθαγενείς» όπως χαρακτηρίζονται, αφού ο κόσμος πριν από την εποχή των «έξυπνων» κινητών τηλεφώνων είναι γι' αυτούς σαν να μην υπήρξε ποτέ.

Η γενιά Z θεωρεί την τεχνολογία αναπόσπαστο κομμάτι της ανθρώπινης ζωής, προέκταση του εαυτού της. Γι' αυτό, άλλωστε, και το 58% από όσους ανήκουν σε αυτή τη γενιά δηλώνουν ότι δεν αντέχουν περισσότερες από τέσσερις ώρες χωρίς διαδίκτυο. Έρευνες έχουν δείξει ότι εννέα στους δέκα Zoomers θεωρούν αποδεκτό να χρησιμοποιούν το τηλέφωνό τους ακόμα και μέσα στο μπάνιο. Κάθε ένας από αυτούς θα περάσει σχεδόν έξι χρόνια της ζωής του στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, αφού αυτή η δραστηριότητα απορροφά περισσότερο χρόνο από ό,τι το φαγητό, το διάβασμα και η κοινωνικοποίηση μαζί. Σε μια γενιά που είναι πάντα σε σύνδεση στο διαδίκτυο, οι τέσσερις στους δέκα δεκαεξάρηδες παραδέχονται ότι προτιμούν να βρίσκονται με τους φίλους τους μέσω κάποιας συσκευής παρά από κοντά. Αλλά και όταν βρεθούν στον ίδιο χώρο, τουλάχιστον οι μισοί ομολογούν ότι αυτό που κάνουν είναι να κάθονται σιωπηλοί, καθώς ο καθένας κοιτάζει την οθόνη του κινητού του. Οι Zoomers περνούν τόσο πολύ χρόνο σκρολάροντας², ώστε αυτό επηρεάζει πλέον την ίδια τους τη φύση. Έχει διαπιστωθεί, για παράδειγμα, ότι οι φοιτητές της Ιατρικής σήμερα δυσκολεύονται με τα ράμματα, αφού δεν έχουν συνηθίσει να χρησιμοποιούν τα χέρια τους στην καθημερινότητα, παρά κυρίως για να χειριστούν τη δισδιάστατη οθόνη.

Οι μελέτες δείχνουν ότι οι γενιές καθορίζονται από τις κοινές εμπειρίες που μοιράζονται κατά τη διάρκεια των κρίσιμων, διαπλαστικών χρόνων³ της ζωής τους. Με αυτό το σκεπτικό, λοιπόν, η Generation Z είναι σίγουρα η γενιά του Tik Tok. Εγκλωβισμένοι μέσα στους τέσσερις τοίχους του σπιτιού τους και με άπλετο χρόνο στα χέρια τους, οι «quaranteens», όπως αλλιώς έχουν

¹ Tik Tok: δημοφιλές στους εφήβους μέσο κοινωνικής δικτύωσης.

² σκρολάρω: μετακινώ προς τα πάνω ή προς τα κάτω μια σελίδα στην οθόνη για να δω το προηγούμενο ή επόμενο τμήμα του περιεχομένου της.

³ διαπλαστικά χρόνια: τα χρόνια που διαμορφώνεται η προσωπικότητα κάποιου.

χαρακτηριστεί, δέθηκαν μεταξύ τους –έστω και ψηφιακά– όσο καμία άλλη γενιά τις τελευταίες δεκαετίες και το έκαναν σε μεγάλο βαθμό μέσω του Tik Tok. Η πλατφόρμα κοινωνικής δικτύωσης με τα σαχλά βιντεάκια των 15 δευτερολέπτων έκανε έτσι κι αλλιώς θραύση στα σχολεία και πριν χτυπήσει ο κορωνοϊός. Σήμερα, μετρά 1 δισεκατομμύριο χρήστες τον μήνα σε όλο τον κόσμο, με το 60% εξ αυτών να ανήκει στη γενιά Z.

A3. Το νέο τεύχος του ηλεκτρονικού περιοδικού του σχολείου σου περιλαμβάνει ένα αφιέρωμα, με θέμα «Έφηβοι και κινητό τηλέφωνο». Αναλαμβάνεις να γράψεις ένα άρθρο 200-250 λέξεων, στο οποίο αναφέρεσαι στον τρόπο που επηρεάζουν τη δική σου καθημερινότητα τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και επισημαίνεις τους κινδύνους που παραμονεύουν, κατά τη γνώμη σου, από την υπερβολική ενασχόληση με αυτά.

Μονάδες 25

B. Λογοτεχνικό κείμενο

ΑΛΚΗ ΖΕΗ (1923-2020)

Με μολύβι φάμπερ νούμερο δύο (απόσπασμα)

Το παρακάτω απόσπασμα προέρχεται από το μυθιστόρημα της Άλκης Ζέη «Με μολύβι φάμπερ νούμερο δύο», το οποίο δημοσιεύθηκε το 2013 (εκδόσεις Μεταίχμιο).

Σαν βολίδα μπήκε στο σπίτι η Ζωρζ. Δεν την περίμενα. Εκείνη βέβαια μπορούσε να εμφανιστεί ξαφνικά και πάντα είχε κάτι συγκλονιστικό να ανακοινώσει. Ήτανε αναψοκοκκινισμένη. Μ' άρπαξε από τη μέση και μ' έφερε βόλτες.

– Έγινε, έγινε αυτό που περιμέναμε. Η ΕΠΟΝ⁴.

Κι ύστερα, έτσι όπως έκανε πάντα όταν ενθουσιαζότανε –και τότε δεν ενθουσιαζότανε, είτε φλερτ ήτανε αυτό είτε παράσταση είτε... επανάσταση– τα έλεγε τόσο απανωτά και τόσο μπερδεμένα που δεν έβγαζες άκρη.

– Σιγά σιγά, της λέω, να καταλάβω.

Πήγαμε και καθίσαμε στο κρεβάτι μου κι αφού είδα κι έπαθα να τη σταματήσω να χοροπηδάει, άρχισε να μου λέει πως έπρεπε εγώ κι η Λενούλα να λείψουμε ένα ολόκληρο βράδυ από το σπίτι. Γινόντανε στην Κατοχή πάρτι ολονύχτια γιατί οι Γερμανοί επέτρεπαν την κυκλοφορία τότε ως τις εννιά και τότε ως τις δέκα το βράδυ. Έτσι μαζευόντανε παρέες σε κάποιο σπίτι που ήτανε διαθέσιμο και περνούσαν όλη τη νύχτα χορεύοντας, διαβάζοντας ποιήματα, φλερτάροντας. Τα ξέραμε μόνο από διηγήσεις γιατί για μας ήτανε ο απαγορευμένος παράδεισος.

– Τώρα, ξεκαθαρίζει η Ζωρζ, θα μαζευτούμε σ' ένα σπίτι αλλά πια δεν θα είναι μόνο για διασκέδαση. Και θα χορέψουμε βέβαια και θ' ακούσουμε ποιήματα, αλλά θα οργανωθούμε στην ΕΠΟΝ. Της είπαν να ειδοποιήσει και μένα και τη Λενούλα κι άλλες συμμαθήτριες που τις είχε

⁴Η Ενιαία Πανελλαδική Οργάνωση Νέων (Ε.Π.Ο.Ν.) ήταν αντιστασιακή οργάνωση νέων που ιδρύθηκε κατά τη διάρκεια της Κατοχής.

εμπιστοσύνη –αυτό το τόνισε–, που τις είχε εμπιστοσύνη. Δεν τη ρώτησα βέβαια ποιος της μίλησε, όμως τη Ζωρζ την πίστευα [...].

B3. Να επιλέξεις ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα. Να καταγράψεις την απάντησή σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. Το απόσπασμα από το μυθιστόρημα της Άλκης Ζέη αναφέρεται στην περίοδο της Κατοχής. Ποιες διαφορές σε σχέση με το σήμερα παρατηρείς στον τρόπο με τον οποίο οι έφηβοι επέλεγαν να περάσουν τον ελεύθερο χρόνο τους την περίοδο της Κατοχής; Πού οφείλονται, κατά τη γνώμη σου, αυτές οι διαφορές; Να τεκμηριώσεις την απάντησή σου με στοιχεία από το κείμενο.

ή

2. Πώς θα αφηγούνταν την ιστορία η Ζωρζ; Γράψε μια σελίδα από το προσωπικό της ημερολόγιο.

Μονάδες 25